

सन २०१४-१५ मध्ये राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानातंर्गत (National Mission on Sustainable Agriculture) मृद आरोग्य व्यवस्थापन आणि जमिनीची उत्पादनक्षमता (SHM) घटक राबविण्यासाठी प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: मृदस १४१५ / प्र.क्र. ७५ /१७ अे

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२

तारीख: १८ फेब्रुवारी, २०१५

वाचा -

- १) केंद्र शासनाने www.agricoop.nic.in या संकेत स्थळावर निर्गमित केलेल्या राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानाच्या मार्गदर्शक सुचना
- २) केंद्र शासनाचे पत्र क्र.१४-१/२०१४. Fert Use दिनांक १३ मार्च २०१४
- ३) शासन निर्णय क्र.शाशेअ २०१४ /प्र.क्र. ८६ / ४ अे दिनांक २१ एप्रिल २०१४
- ४) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. २-५ /२०१० – Fert Use दिनांक २ मे २०१४
- ५) कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र.डीडीएसएसटी/ इनपुट अॅन्ड क्युसी/ एन एमएसअे /एसएचएम/२००/२०१४ दिनांक २२ मे २०१४ चे केंद्र शासनास पाठविलेले पत्र.
- ६) केंद्र शासनाचे पत्र क्र.४-३/२०१४. Fert Use दिनांक ५ ऑगस्ट २०१४
- ७) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. १-१/ २०१४ Fert Use (ix) दिनांक ३० डिसेंबर २०१४

प्रस्तावना

केंद्र शासनाने सन २०१४-१५ पासुन केंद्र पुरस्कृत योजनांची पुर्नरचना केली असुन काही योजना एकत्रित करून अभियान म्हणुन राबविण्याचे निश्चित केले आहे. सदर पुर्नरचनेमध्ये राष्ट्रीय सुक्ष्म सिंचन अभियान (NMMI), राष्ट्रीय सेंद्रिय शेती प्रकल्प (NPOF), राष्ट्रीय मृदा आरोग्य व सुपिकता व्यवस्थापन प्रकल्प (NPMSH & F) आणि कोरडवाहू शाश्वत शेती कार्यक्रम (RADP) या सर्व योजना एकत्रितरित्या

राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियान (NMSA) म्हणुन राबविण्यात येणार आहे. या अभियानामध्ये पुढील घटकाचा समावेश करण्यात आला आहे.

- १) अवर्षणप्रवण क्षेत्र विकास कार्यक्रम (RAD)
- २) शेतीवरील पाणी व्यवस्थापन अभियान (OFWM)
- ३) मृदा आरोग्य व्यवस्थापन आणि जमिनीची उत्पादनक्षमता (SHM)
- ४) वातावरण बदल आणि शाश्वत शेती : सनियंत्रण, रचना व संजालन (CCSAMMN).

वरील पैकी मृद आरोग्य व्यवस्थापन व जमिनीची उत्पादन क्षमता (SHM) उपअभियानातंर्गत केंद्र शासनाने मृद आरोग्य व्यवस्थापन आणि जमिनीची उत्पादन क्षमता वाढविणे, एकात्मिक पोषण व्यवस्थापन तसेच सेंद्रिय शेती या घटकाचा समावेश करण्यात आला आहे.

केंद्र शासनाने संदर्भ क्र. ७ येथील दि. ३० डिसेंबर २०१४ च्या पत्रान्वये राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानातंर्गत मृद आरोग्य व्यवस्थापन आणि जमीनीची उत्पादनक्षमता या घटकातंर्गत १० फिरत्या मृद चाचणी प्रयोगशाळा स्थापन करण्याकरीता रु. ५०४.०० लाख एवढ्या रकमेच्या कार्यक्रमास मान्यता दिलेली आहे. केंद्र शासनाच्या सदर मंजुरीनुसार रु. ५०४.०० लाख एवढ्या रकमेच्या कार्यक्रमास प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय

सन २०१४-१५ मध्ये केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानातंर्गत मृद आरोग्य व्यवस्थापन या उपअभियाना खालील १० फिरत्या मृद चाचणी प्रयोगशाळा स्थापन करण्याकरीता केंद्र शासनाने दिलेल्या मंजुरीनुसार रु. ५०४.०० लाख निधीच्या खर्चासह राबविण्यास शासनाची प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्यात येत आहे.

या प्रित्यर्थ होणारा खर्च सन २०१४-१५ या आर्थिक वर्षासाठी मंजुर केलेल्या अनुदानातुन भागाविण्यात येऊन खालील लेखाशीर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

मागणी क्र. डी-३

२४०२, मृद व जलसंधारण.

(१०१) मृद सर्वेक्षण व चाचणी

(००) (१३) मृद आरोग्य व्यवस्थापन आणि जमिनीची उत्पादन क्षमता

(२४०२ १०४६) केंद्र पुरस्कृत

३३-अर्थसहाय्य

वितरीत निधी खर्च करताना केंद्र शासनाने त्यांच्या संदर्भाधीन दि. ३० डिसेंबर २०१४ च्या पत्रान्वये मंजुर केलेल्या नियतव्ययाचे मर्यादेत व पत्रात नमुद केलेल्या अटी शर्तीच्या अधिन राहून व उपअभियानांतर्गत संदर्भाधीन अ.क्र. ३ अन्वये वितरीत केलेल्या मार्गदर्शक सुचनांचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे. कोणत्याही परिस्थितीत मंजुर कार्यक्रमापेक्षा जास्तीचा कार्यक्रम राबविला जाणार नाही, या बाबत कृषि संचालक (निविष्टा व गुण नियंत्रण) कृषि आयुक्तालय, पुणे. यांनी आवश्यक ती दक्षता घ्यावी.

वरील निधी खर्च करण्यास कृषि संचालक (निविष्टा व गुण नियंत्रण) कृषि आयुक्तालय पुणे यांना आहरण व सन्नियंत्रण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. तसेच मंजुर निधीचे संबंधित अधिका-यांना वितरण करण्यास त्यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.या योजनेचा खर्च मासिक निधी विवरणपत्राच्या मर्यादेत होईल याची दक्षता कृषि संचालक (निविष्टा व गुण नियंत्रण) कृषि आयुक्तालय पुणे, यांनी घ्यावी. सदर निधी खर्च करताना विहित कार्यपद्धती अनुसरून सर्व वित्तीय कायदे/टेंडर नियमावली व नियमांचे/प्रक्रियेचे /वित्तीय अधिका-यांना मर्यादेत / P.W.D / मॅन्युअलचे अधिन राहून/C.V.C. तत्वानुसार / CAG च्या निर्देशानुसार/प्रचलित शासन निर्णय /नियम/परिपत्रक/ तरतुदीनुसार, बजेट व कोषागार नियमावलीनुसार खर्च करण्याची कार्यवाही अमंलबजावणी यंत्रणानी करावी. कोणत्याही परिस्थितीत कुठलाही शासन नियम/ अधिकाराचा भंग होणार नाही, याबाबत दक्षता घेण्याची जबाबदारी संबंधित क्षेत्रिय कार्यालयाची राहील.

केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनांप्रमाणे या योजनेचा आर्थिक व भौतिक प्रगतीचा मासिक अहवाल प्रत्येक महिन्याला ५ तारखेपर्यंत केंद्र शासनाला तसेच राज्य शासनाला सादर होईल, व सदर अहवाल केंद्र शासनास सादर करताना त्यामध्ये महिला शेतकरी यांच्यासाठी निर्धारीत केलेले भौतिक/आर्थिक लक्षांक व साध्य याबाबतची माहिती वेगळ्याने सादर होईल, याबाबत दक्षता घेण्यात यावी.

सदर शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.४१०/१४३१ दि.३/०२/२०१५ व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. ३८/१५ /व्यय-१ , दि.९/२/१५ अन्वये दिलेल्या सहमतीनुसार तसेच अपर मुख्य सचिव (कृषि) यांनी दिलेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१५०२१८११३९०८०९०९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

आ.न. वसावे

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा.मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव
- २) अपर मुख्य सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहाय्यक (कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२)
- ३) आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ४) महालेखापाल महाराष्ट्र १/२ (लेखा परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई / नागपूर
- ५) सर्व संचालक / सहसंचालक कृषि आयुक्तालय, पुणे
- ६) संचालक (नि.व गु.नि.), कृषि आयुक्तालय, पुणे
- ७) सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक
- ८) सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
- ९) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
- १०) वित्त विभाग (व्यय-१, अर्थसंकल्प -१३), मंत्रालय, मुंबई
- ११) नियोजन विभाग-१४३१
- १२) कार्यासन (२अे), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १३) सर्व कक्ष अधिकारी/अवर सचिव कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- १४) निवडनस्ती